

TUUSULA

Tuusulan kunnan talouden näkymät 2019 ja talousarvio 2020

Valtuustoseminaari 2.5.2019

Talouden ja toiminnan kuukausiraportti **3/2019**

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Talouden näkymät 2019

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Suursijoittaja Varma pitää Suomen talouden näkymiä sekavina: ”Reaalitaloudessa ei selviä merkkejä suunnasta”

”Poliittinen epävarmuus saattaa konkretisoitua päätöksentekoa koskevin vaikeuksina”, Varman toimitusjohtaja Risto Murto ennustaa.

HYVÄSTÄ alkuvuodesta huolimatta viestit kansainvälisestä suhdannetilanteesta ovat Risto Murron mukaan ”edelleen sekavia”.

”Emme tiedä, pääseekö Suomen seuraava hallitus aloittamaan työnsä vientimarkkinoiden myötä- tai vastatuulella”, Murto katsoo.

Hänen mukaansa ”poliittinen epävarmuus saattaa konkretisoitua päätöksentekoa koskevin vaikeuksina”.

”Työllisyysasteen nostaminen ja julkisen talouden vahvistaminen ovat vaativia tavoitteita, kun suhdannetilanne samalla hiipuu. Samaan aikaan työvoiman saatavuus heikkenee ikääntymisen vuoksi”, Murto katsoo.

MURTO pelkää, että kasvun hidastuminen tärkeimmillä talousalueilla ja maailman kaupan kasvun hiipuminen varjostavat Suomen näkymiä.

Tuloslaskelma (käyttötalous) €1 000	* MTA = muutettu talousarvio		** TA = alkuperäinen talousarvio			Ennuste 2019
	Kum. 3/2019	Tot.-% / MTA*	Kum. 3/2018	Tot.-% / TP 2018	MTA 2019*	
Toimintatuotot	14 313	24,8%	12 707	9,9%	57 674	57 674
Myyntituotot	3 879	22,0%	3 927	4,8%	17 605	17 605
Maksutuotot	1 276	14,0%	2 572	17,0%	9 104	9 104
Tuet ja avustukset	1 179	167,1%	303	22,4%	706	706
Muut toimintatuotot	7 978	26,4%	5 906	20,1%	30 259	30 259
Valmistus omaan käyttöön	9		75	21,5%		
Toimintakulut	-64 647	25,0%	-61 233	18,9%	-258 575	-258 575
Henkilöstökulut	-16 689	22,9%	-23 086	23,1%	-72 925	-72 925
Palvelujen ostot	-38 359	26,1%	-26 546	15,2%	-146 695	-146 695
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 279	23,9%	-2 989	24,3%	-9 534	-9 534
Avustukset	-1 746	23,9%	-2 364	21,1%	-7 319	-7 319
Muut toimintakulut	-5 573	25,2%	-6 248	24,8%	-22 102	-22 102
Toimintakate	-50 325	25,0%	-48 450	24,8%	-200 901	-200 901
Verotulot	48 998	25,8%	49 081	27,4%	189 677	189 677
Valtionosuudet	5 735	24,2%	3 942	16,2%	23 691	23 555
Rahoitustuotot ja -kulut	-83	-36,2%	-98	-16,9%	229	229
Vuosikate	4 325	34,1%	4 474	52,0%	12 696	12 560
Poistot ja arvonalentumiset	-3 459	25,3%	-2 927	24,6%	-13 655	-13 655
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Tilikauden tulos	866	-90,3%	1 547	-40,0%	-959	-1 095
Varausten ja rahastojen muutos					0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	866	-90,3%	1 547	-40,0%	-959	-1 095
Vesihuoltoliikelaitos	151	19,1 %	-8	-0,5 %	789	789
Kunta ja liikelaitos yhteensä	1 017	-596,5 %	1 539		-171	-307

2019 taloudessa merkittäviä negatiivisia riskejä

Myyntivoittoja budjetoitu 8,2 M€ + sopimuskorvauksia 2,8 M€, saavutettavissa

Keusoten toimintakulujen toteutuminen?

Gasumin kaasuputken siirto – 1,2 M€

Kuntaliiton 24.4.2019 ennusteen mukaan verotulokertymä jäisi 3,5 M€ alle budjetin

Koulujen purkaminen / alaskirjaukset?
Sisäilma/väistötilat ml. Kunnantalo?

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Talousarvio 2020

TUUSULA

Elämisen taidetta.

TULOSLASKELMA KUNTA+VESI (eliminoimaton)

Asukasmäärä	38733	38885	38885	39302	39647	40165	40861	41574
Vuosi	TP 2017	TA 2018	OVK II Enn. 2018	TAE KHALL 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Varsinainen toiminta	<i>euroa</i>	<i>euroa</i>	<i>euroa</i>	<i>euroa</i>	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
Myyntivoitot	7 904 911	11 950 804	9 950 804	8 179 550	7 920	9 680	9 680	7 920
Toimintatulot	60 678 697	61 881 434	64 320 614	56 484 673	57 050	57 620	58 196	58 778
Toimintamenot toimialat	-254 475 052	-262 929 074	-265 142 085	-262 665 643	-266 481	-271 558	-275 504	-279 508
TOIMINTAKATE	-185 664 486	-189 012 836	-190 786 667	-197 947 420	-201 511	-204 258	-207 628	-212 810
T-tulojen (ilman myyntivoittoja) kok.muut.-% edell.	-8,67	1,98	3,94	-8,72	1,00	1,00	1,00	1,00
<i>Ulk.t-menojen muutos-% ed.v. tal.arvioon</i>				<i>1,08</i>	<i>1,50</i>	<i>2,00</i>	<i>1,50</i>	<i>1,50</i>
Verotulot	177 539 875	179 763 000	179 763 000	189 677 000	197 408	204 569	208 934	213 399
Kunnallisverot	159 903 232	162 206 000	162 206 000	171 010 000	178 530	185 397	189 105	192 887
Yhteisöverot	9 985 063	7 662 000	7 662 000	8 593 000	8 803	9 098	9 553	10 031
Kiinteistöverot	7 651 579	9 895 000	9 895 000	10 074 000	10 074	10 074	10 276	10 481
Muut verotulot								
muutos-%	0,58	1,25	1,25	5,52	4,08	3,63	2,13	2,14
Valtionosuudet	23 327 344	23 183 329	24 117 567	23 691 392	23 691	23 691	23 691	23 691
muutos-%	1,15	-0,62	3,39	2,19	0,00	0,00	0,00	0,00
Verorahoitus yhteensä	200 867 218	202 946 329	203 880 567	213 368 392	221 099	228 261	232 625	237 090
verorahoituksen muutos-%	0,65	769,99	1,50	5,14	3,62	3,24	1,91	1,92
Rahoituserät yhteensä	310 522	98 850	98 850	-258 793	-206	-524	-797	-882
Korkotulot	255 535	250 000	250 000	250 000	250	250	250	250
Muut rahoitustulot	611 687	490 000	490 000	490 000	490	490	490	490
Korvaus liikelaitoksen peruspääomasta	487 500	487 500	487 500	487 500	488	488	488	488
Korkomenot	-541 397	-591 150	-591 150	-948 793	-896	-1 214	-1 487	-1 572
Korvaus kunnalle liikelaitoksen peruspääomasta	-487 500	-487 500	-487 500	-487 500	-488	-488	-488	-488
Muut rahoitusmenot	-15 303	-50 000	-50 000	-50 000	-50	-50	-50	-50
VUOSIKATE	15 513 255	14 032 343	13 192 750	15 162 179	19 382	23 479	24 200	23 399
muutos-%	-5,07	-9,55	-14,96	8,05	27,83	21,14	3,07	-3,31
Verorahoitus (verot+valtionosuudet)	200 867 218	202 946 329	203 880 567	213 368 392	221 099	228 261	232 625	237 090
muutos-%	0,65	1,04	1,50	5,14	3,62	3,24	1,91	1,92
Suunnitelmajoistot (SuMu)	-13 215 726	-13 648 091	-13 648 091	-15 332 480	-15 403	-15 611	-17 529	-19 517
Arvonalentumiset								
TILIKAUDEN TULOS	2 297 528	384 252	-455 341	-170 301	3 979	7 868	6 671	3 882
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 152 352	384 052	-455 541	-170 501	3 979	7 868	6 670	3 882
Asukkaat 31.12.	38 733	38 885	38 885	39 302	39 647	40 165	40 861	41 574
kasvu-%*	-0,13	0,39	0,00	1,07	0,88	1,31	1,73	1,74

TA2020 valmistelun painopisteet

Käyttötalous

1. Myyntivoittojen lisääminen
2. Keusoten toimintamenot
3. Palvelutarve ja henkilöstömitoitus
4. Prosessien sujuvoittaminen & digi
5. Olennaiseen keskittyminen, karsinta

RAHOITUSLASKELMA KUNTA+VESI (eliminoimaton)

	Tuusula							
	38733	38885	OVK II	39302	39647	40165	40861	
	TP 2017	TA 2018	Enn. 2018	TAE KHALL 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	euroa	euroa	euroa	euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa
TOIMINNAN RAHAVIRTA								
Tulorahoitus	7 592 958	2 056 539	3 216 946	6 957 629	11 437	13 774	14 495	13 694
Vuosikate	15 513 255	14 032 343	13 192 750	15 162 179	19 382	23 479	24 200	23 399
Tulorahoituksen korjauserät	-7 920 296	-11 975 804	-9 975 804	-8 204 550	-7 945	-9 705	-9 705	-9 705
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot</i>	-7 904 911	-11 950 804	-9 950 804	-8 179 550	-7 920	-9 680	-9 680	-9 680
<i>Varausten muutos</i>	-15 386	-25 000	-25 000	-25 000	-25	-25	-25	-25
Investointien rahavirta	-27 945 746	-24 287 300	-29 197 000	-33 410 000	-31 528	-48 520	-49 851	-36 156
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-37 178 758	-41 065 300	-41 346 000	-44 353 000	-41 528	-60 320	-61 751	-47 156
Rahoitusosuudet investointimenoihin	166 394	3 400 000	670 000	1 320 000	1 000	800	900	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	9 066 618	13 378 000	11 479 000	9 623 000	9 000	11 000	11 000	11 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20 352 788	-22 230 761	-25 980 054	-26 452 371	-20 091	-34 746	-35 356	-22 462
Rahoituksen rahavirta	17 304 149	22 195 989	25 977 351	26 433 534	20 100	34 800	35 500	22 600
Antolainauksen muutokset *	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	11 117 839	19 395 989	23 177 351	23 633 534	19 300	34 000	34 700	21 800
<i>Pitkäaikaiset lainat</i>	10 000 000	4 000 000	15 000 000	7 000 000	5 000	10 000	10 000	10 000
<i>Lyhytaikaiset lainat</i>	1 117 839	15 395 989	8 177 351	16 633 534	14 300	24 000	24 700	11 800
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset **	6 186 309	2 800 000	2 800 000	2 800 000	800	800	800	800
Korottomien velkojen muutokset		2 000 000	2 000 000	2 000 000	0	0	0	0
Liittymismaksut		800 000	800 000	800 000	800	800	800	800
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 048 639	-34 772	-2 703	-18 837	9	54	144	138
Lainat euroa/asukas	2 037	2 824	2 625	3 198	3 657	4 457	5 230	5 665
Lainamäärä 31.12.	78 890 958	109 808 211	102 068 309	125 701 843	145 001 843	179 001 843	213 701 843	235 501 843

* sis. vesihuoltoliikelaitokselle annettavat sisäiset lainat

** sis. konserniyhteisöjen ja liikelaitoksen kassavarojen sijoitukset kuntaan sekä vesihuollon liittymismaksut

TA2020 valmistelun painopisteet
Investoinnit

1. Palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen
 - vaiheistus, priorisointi
 - **käyttötaloushyödyt esiin**
2. Infrainvestoinnit
 - 10 vuoden suunnitelman rakentaminen
 - kuntarakenteen eheyttäminen
 - **käyttötalousvaikutusten arviointi**

Rahoitus, lainamäärän kasvun taittaminen

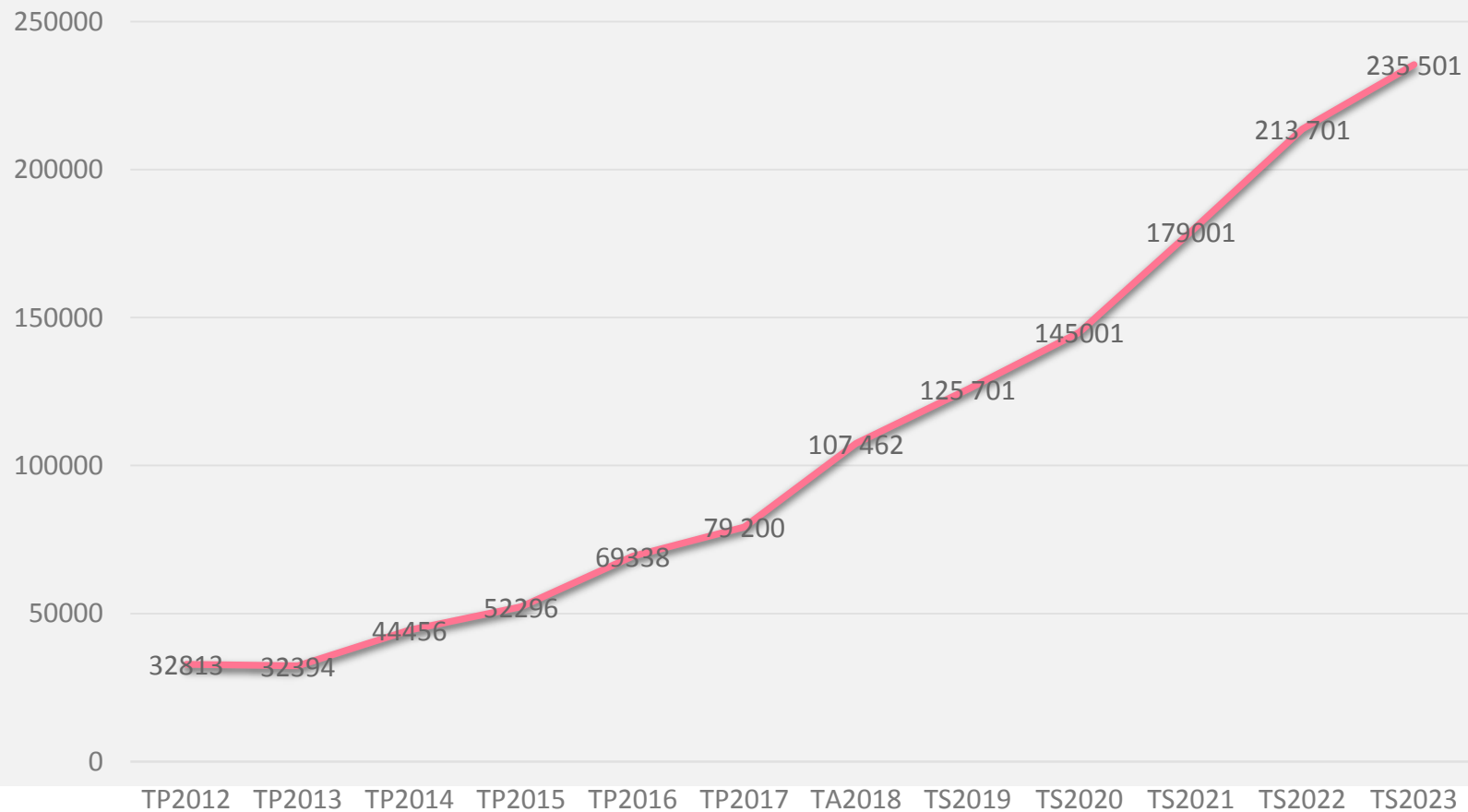
- korko- ja rahoitusriskienhallinta

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Tuusulan lainakanta

- Kunta velkaantuu, kun tulorahoitus ei riitä kattamaan suuria investointeja - velan kasvu taitettava

Talouden, hankinnan, strategian ja riskienhallinnan vuosikello 2019

Marraskuu: osallistuvan budjetoinnin ideointivaihe käynnistyy

Joulukuu: Käyttösuunnitelmien hyväksyminen

Valtuusto 9.12.:

Strategia teoiksi, TA 2020 -päätös

Tammi-helmikuu:

Edellisen vuoden tavoitteiden ja niiden toteutumisen arviointi

KH 4.11. ja 18.11.:

Strategia teoiksi,

TA-käsittelyt ja TA 2020-esitys valtuustolle

7.-8.2. Kunnanhallituksen seminaari

Lähtökohdat vuoden 2020 talousarviolle

31.10.-1.11. Valtuuston seminaari

Strategia teoiksi,

Vuoden 2020 tavoitteet ja talousarvio

31.10. Vuoden 2020

talousarvioesitys julkistetaan

Helmikuu: osallistuvan budjetoinnin yhteiskehittämisen pajat

Vuosien 2017-2018 hyvinvointikertomuksen kokoaminen

Osallistuvan budjetoinnin äänestys

KH 23.9. ja

Valtuusto 7.10

Osavuosikatsaus 2.

Vuoden 2019 tavoitteiden, talouden, investointien ja riskien etenemisen tarkastelu

Vaihe 3:
Tulevan vuoden toiminnan suunnittelu

Vaihe 1:
Opit päättyneestä vuodesta

2019

Vaihe 2:
Strategia ja talousarvio

KH 26.3.: Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen arviointi ja hyväksyminen

Maalis-huhtikuu:

Vuoden 2020 alustavien investointi- ja hankintasuunnitelmien laatiminen

Vuoden 2020 tavoitteiden ja riskien valmistelu alkaa

Lähetekeskustelu kunnan johtoryhmässä. Tavoitteita valmistellaan toimialueiden johtoryhmissä ja toimialoilla maalis-kesäkuussa.

Syyskuun loppuun mennessä:

Talousarvio 2020:

Lautakuntien käsittelyt

26.-27.4. Valtuuston seminaari

Strategia teoiksi vuonna 2019 ja vuoden 2020 tavoitteet

Toukokuu:

TA-kehysten valmistelu käynnistyy. Kehyskeskustelut toimialueilla TA-kehysten valmistelun pohjaksi

Toukokuu: Kuntalaisten illat Vuoden 2020 tavoitteet ja eurot sekä osallistuvan budjetoinnin tulokset

Elo-syyskuu

Palvelualueiden talousarvio valmistelu toimialueen kehysten mukaiseksi

Valtuusto 13.5.:

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä vuosittaisen hyvinvointikertomuksen arviointi ja hyväksyminen

KH 27.5. ja Valtuusto 10.6.:

Osavuosikatsaus 1.

Vuoden 2019 tavoitteiden, talouden, investointien ja riskien etenemisen tarkastelu

13.-14.6. Kunnanhallituksen seminaari
Uusi strategia teoiksi, vuoden 2020 tavoitteet ja talousarvio

Kesäkuu

17.6. TA-kehys kunnanhallituksessa

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Talousarvio 2020

Valmistelu ja aikataulut

10 vuoden
investointilaskelmat
valmiiksi syyskuun
aikana

	Aikataulu
Verotulo- ja valtionosuusennuste vuodelle 2020	9.5.
Alustavat investoinnit kehystä varten taloushallinnolle	15.5.
Osavuositiedot pohjatiedoksi kehukseen	14.5.
Alustavat vuositavoitteet vuodelle 2020	11.5.
Investointien painopisteet, johtoryhmä	21.5.
Toimialakohtaiset talousarviokehysneuvottelut (Keusote viim. 15.5)	20.5
Alustava toimialakohtainen kehys valmistuu	24.5.
Kehyksen käsittely johtoryhmässä	28.5.
Konsernijaosto arvioi kehystä ja vuositavoitteita	3.6.
Johtoryhmän suunnittelupäivä; vuositavoitteet, kehys, investoinnit	4.6.
Kunnanhallituksen seminaari	13.-14.6.
Kunnanhallituksen päätös TA kehyksestä	17.6.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

Kehysneuvottelut toimialueiden kanssa 20.5.

- Keusoten kanssa erillinen kehysneuvottelu 13.5.**

Lähtökohdat kehysneuvotteluun

- Kuntastrategia, toimenpiteiden ja resurssien kohdentaminen strategian painopistealueisiin
- Talousarvio 2020 selkeästi ylijäämäinen
- Tontinmyyntitulot hyvällä tasolla
- Henkilöstömitoitus - henkilöstön määrä ei kasva
- Tarkat oppilas- ja väestöennusteet
- Tehdään toimenpiteitä tuottavuuden parantamiseksi
- Toimintamenojen kasvu pidetään kuntatasolla noin 1 %:n tasossa

Tuotteistaminen on palvelutoiminnan järjestämistä suoritteiksi ja suoritteiden yhdistämistä asiakkaille luovutettaviksi palvelukokonaisuuksiksi eli tuotteiksi

Talousarvioprosessin uudistaminen TA2021?

**Lähtökohtana palveluiden vahvempi kytkentä ja
mitoitus kuntalaistarpeisiin – tuotteistaminen,
suoriteperusteinen budjetointi**

TUUSULA

Elämisen taidetta.

TUUSULA

Elämisen taidetta.